
Merlijn

TRAINING & ADVIES

MEDIATION BIJ NALATENSCHAPPEN

Specialisatietraining in systemisch perspectief

GROEI

Mediation bij nalatenschappen

Introductie

Bij de afwikkeling van nalatenschappen komt u in de positie van mediator alle emoties en bijbehorende gedragingen van mensen tegen die u zich maar kunt voorstellen. Specifieke en voldoende kennis van het erfrecht én systemisch kunnen denken, begrijpen en interveniëren is een voorwaarde voor de effectiviteit en efficiency van mediation bij nalatenschappen. De belangen zijn groot: de kwaliteit van de afwikkeling van nalatenschappen kan in families generaties lang doorwerken.

Doelgroep

De training is bedoeld voor mediators met een actieve praktijk die zich willen verdiepen in nalatenschapsmediations en hun specifieke context.

Doel van de training

Het doel van de training is het verkrijgen, uitbreiden en verdiepen van de theoretische kennis en praktische vaardigheden die noodzakelijk zijn bij mediation bij nalatenschappen en het verder ontwikkelen van de persoonlijke effectiviteit als mediator in dit specifieke werkgebied door het aanvullen van de eigen gereedschapskist.

Inhoud van de training

De training omvat drie dagen. Een blok van twee dagen en enige tijd later een oefendag.

Dag 1

Op dag 1 wordt u door een specialiste, een fulltime notariële mediator met een lange track record in het behandelen van nalatenschappen, meegenomen door het juridische labyrint van het Nederlandse erfrecht anno nu.

Uitgangspunt is dat u voldoende juridische kennis verwerft om zelfstandig of als co-mediator te mediaten in nalatenschappen en vooral dat u valkuilen herkent en leert inzien op welk moment u zich moet laten bijstaan door een juridische expert. Die expert zal veelal een notaris zijn of een in erfrecht gespecialiseerde advocaat.

De volgende onderwerpen en vragen komen op dag 1 aan de orde:

- inleiding over erfrecht;
- wat is een nalatenschap en hoe ontstaat een nalatenschap;
- wat gebeurt er met het vermogen van een persoon na zijn/haar overlijden;
- wanneer bent u erfgenaam en wat zijn de consequenties voor de erfgenaam;
- aanvaarding nalatenschap;
- wettelijk erfrecht/uiterste wilsbeschikkingen;
- wie erven er volgens de wet;
- speciale positie echtgenoot/kinderen;
- begrippen erfgenaam, legataris, legitimaris, executeur, afwikkelingsbewindvoerder;
- valkuilen/aandachtspunten bij nalatenschappen.

Dag 2

Op dag 2 gaan we gezamenlijk de (inter)menselijke aspecten van nalatenschappen exploreren. Op deze dag wordt het voortouw genomen door een zeer ervaren trainer, expert in systemisch werken. We leggen met behulp van het systemisch gedachtengoed onderliggende patronen bloot en we kijken met deze bril naar de gedragingen die u tijdens uw mediations kunt tegenkomen. Daarbij bieden we u, in een interactieve en aantrekkelijke manier van werken, een toolkit van aanvullende interventies.

De volgende onderwerpen en vragen komen op dag 2 aan de orde:

- systeemwetten en systeemdynamieken;
- hoe kunt u deze kennis integreren in de begeleiding van nalatenschapsmediation;
- op welke manier maak ik als mediator deel uit van een conflictsysteem en wat betekent dat;
- het stellen van openende vragen en taalgebruik bij stagnatie, escalatie, wantrouwen, complexe relaties en terugkerende patronen om nieuwe beweging en verbinding te creëren;
- versterken van (gezonde) communicatie en betrekkingen in een familie;
- handvatten voor diagnose/onderzoek: waar zitten mogelijke verstoringen;
- praktische systemische interventies voor aan de mediationtafel.

De inzichten die de deelnemers in de loop van de dagen 1 en 2 op het gebied van specifieke nalatenschapsmediation-interventies opdoen, worden door de trainers vertaald in de vorm van een *Toolkit voor de Nalatenschapsmediator*.

Tussenweken

Op het einde van dag 2 worden huiswerk-/intervisiegroepen gevormd. Aan de hand van eigen casuïstiek gaan zij hierover verder uitwisselen ter voorbereiding op dag 3.

Dag 3

De kennis en vaardigheden die specifiek zijn voor nalatenschapsmediation en die deels al vertaald zijn in de toolkit komen aan de hand van casuïstiek en intervisieopdrachten uit de praktijk verder aan bod. Bij de oefeningen, rollenspellen en nabesprekingen krijgen de deelnemers uitgebreid de gelegenheid om ervaring en kennis met elkaar uit te wisselen.

Vorbereiding en aanpak van de training

Het is de bedoeling dat de cursisten door invulling van een digitaal voorbereidingsformulier drie weken van tevoren specifieke leerdoelen formuleren, die aan het begin van de cursus kort onder de loep zullen worden genomen en aan het eind onderdeel van de evaluatie zullen zijn. Rond diezelfde tijd zullen links worden gegeven om effectief (actuele) informatie op het internet te kunnen bestuderen.

Vrijstelling voor dag 1 mogelijk

Voor deelnemers met aantoonbare juridische kennis en ervaring kan in overleg met de trainers desgewenst vrijstelling gegeven worden voor het voorbereidende huiswerk en dag 1.

Permanente Educatie MFN

Deze training levert u de volgende PE punten op: 18 PE, categorie 1a (of 12, indien de deelnemer gebruik maakt van de vrijstelling).

Open inschrijving

De training duurt drie dagen (zes dagdelen: zie hierachter het programma). Voor actuele data verwijzen wij u naar onze website.

Trainers en locatie

Voor nadere informatie over de trainers en de locatie verwijzen wij u naar [onze website](#).

Incompany-training

Bij een incompany-training wordt na overleg over de specifieke wensen van uw organisatie een offerte aangeboden.

Aanbevolen literatuur

- Voortleven - Annette van Riemsdijk
- Wie krijgt de gouden armband van moeder? - Else-Marie van den Eerenbeemt
- Syllabus basisbegrippen erfrecht - Jacobine Haksteen

PROGRAMMA

Mediation bij nalatenschappen

Dag 1

een gedegen juridische basis leggen

Ochtendprogramma

09.30 - 10.00 : Ontvangst met koffie/thee, informeel kennismaken met trainers en collega deelnemers

10.00 - 10.10 : Welkom, huishoudelijke afspraken en bespreking programma

10.10 - 10.30 : Kennismaking, inventarisatie persoonlijke aandachtspunten, ervaringen en leerdoelen o.a. op basis van de voorbereidingsformulieren

10.30 - 11.00 : Inleiding: erfrecht / wat is een nalatenschap/ hoe en wanneer ontstaat een nalatenschap

11.00 - 11.15 : Pauze

11.15 - 13.00 : Inleiding: wanneer bent u erfgenaam en wat zijn de gevolgen daarvan / keuzes voor erfgenamen / wie erven er volgens de wet (wettelijk erfrecht) en hoe kan men afwijken van de wet (uiterste wilsbeschikkingen) / speciale positie echtgenoot en kinderen / personen/begrippen die van belang zijn in een nalatenschap

13.00 - 13.45 : Lunch

Middagprogramma

13.45 - 14.30 : Door middel van casuïstiek en voorbeelden de vertaalslag maken van de theorie naar de praktijk van nalatenschappen;

14.30 - 15.30 : Oefening in subgroepen
(plus nabespreking en opbouwen van een toolkit voor de mediator bij nalatenschappen)

15.30 - 15.45 : Pauze

15.45 - 16.50 : Aan de hand van casuïstiek valkuilen in nalatenschappen herkennen
(plus nabespreking en verder opbouwen van de toolkit voor de mediator bij nalatenschappen)

16.50 - 17.00 : Terugblik dag 1 en vooruitblik dag 2

Dag 2

Symptomen en patronen bij nalatenschappen; een systemisch perspectief

Ochtendprogramma

09.30 - 10.00 : Ontvangst met koffie/thee

10.00 - 10.10 : Korte terugblik op dag 1, vooruitblik op dag 2 en leerdoelen

10.10 - 11.00 : Inleiding: systeemwetten en familiesystemen /
oefening met systeemwetten.

11.00 - 11.15 : Pauze

11.15 - 12.00 : Inleiding: inzicht in systemische conflictdynamieken / voorkomende
symptomen en onderliggende patronen bij familieconflicten

12.00 - 13.00 : Oefening: dynamieken en patronen (h)erkennen /
vertaalslag naar de eigen praktijk

13.00 - 13.45 : Lunch

Middagprogramma

13.45 - 14.15 : Inventarisatie: persoonlijke ervaringen in systemisch perspectief

14.15 - 15.15 : Oefening: conflictdiagnose en in beeld brengen van het krachtenveld /
interventies doen vanuit systemisch perspectief: Welke opties zijn er?

15.15 - 15.30 : Pauze

15.30 - 16.30 : Samenvattend: benoemen van symptomen/patronen en onderliggende
dynamieken in familiesystemen aan de mediationtafel /
vertaling naar toolkit en praktische interventies.

16.30 - 16.40 : Voorbespreking intervisieopdracht t.b.v. dag 3

16.40 - 17.00 : Terugblik dagen 1 en 2, bespreken huiswerk, indeling intervisiegroepen,
praktijkopdracht en vooruitblik dag 3

17.00 - Merlijn Borrel

Dag 3

Toepassen en uitbreiden van de Toolkit; oefenen met casuïstiek

Ochtendprogramma

09.30 - 10.00 : Ontvangst met koffie/thee

10.00 - 10.15 : Terugblik dagen 1 en 2 en vooruitblik dag 3

10.15 - 11.00 : Korte terugkoppeling vanuit intervisiegroepen & ervaringen met eigen werkpraktijk

11.00 - 11.10 : Pauze

11.00 - 13.00 : Oefening in subgroepen op basis van leerdoelen en ervaringen vanuit de praktijkopdracht over inhoudelijke diagnostiek en de mogelijke interventies. (plus nabespreking en verder opbouwen van de toolkit voor de mediator bij nalatenschappen)

13.00 - 13.45 : Lunch

Middagprogramma

13.45 - 15.15 : Oefening in subgroepen met praktijkcasuïstiek (plus nabespreking en verder opbouwen van de toolkit voor de mediator bij nalatenschappen)

15.15 - 15.30 : Pauze

15.30 - 16.40 : Oefening in subgroepen met praktijkcasuïstiek (plus nabespreking en verder opbouwen van de toolkit voor de mediator bij nalatenschappen)

16.40 - 17.00 : Terugblik op de training, de leerdoelen en het geleerde, feedback deelnemers, digitale evaluatie en ontvangst deelnemingscertificaten

17.00 - Merlijn Borrel